

Intelligere conuenit q̄ hereticus est (si-
cut dicit Aug. in de ueritate crededi. 7 ho-
be. xliij. q. iij) Qui alicuius r̄p̄alis como-
di et maxime glorie p̄ncipatusq; sui gr̄a/
falsas ac nouas opiniones uel gignit uel se-
quit̄. **E**cce q̄d dicit. **E**t nedū assentiēs qm̄
dubius in fide infidelis est dum uic; dubi-
tat in eis q̄ explicata 7 certa fide tenet crede-
re/ p̄siteri/ uel docere r̄o e sui status scieuel
gradus/ propterea dixi me non dubitare.
Intelligere cōuenit qd̄ heresis sola nō
facit de p̄ se hereticū/ nisi dū cōiūgit̄ depra-
uatio p̄nax̄ ipsius uolūtat̄. iuxta illud
Aug. **E**rare potero hereticus nō ero/ 7 b̄
locū habet p̄statio ac submissio cōditio-
nalis q̄ p̄naciā excludit. **H**oc uerū est in
dubijs/ s; in certis illa inquitur potius q̄
saluat/ 7 est duplex inq̄tas r̄c. p̄z in hereti-
cis dicētib; se fidē catholicā semp̄ uelle p̄-
fici. **I**ntelligere p̄uenit q̄ ille cōfessus
est p̄nax̄ q̄ nō dimittit̄ erroz̄ suū/ nec q̄rit
cauta sollicitudine ueritate/ uel queſite r̄ do-
cte nō obedit/ cui⁹ p̄naciē multa sūt si q̄ si-
cut enumerat ockaz̄ prima pte ualoz̄
li. iij. ponit decē r̄ nonē signa. **E**go redigo
ad duodecim/ inter q̄ illud est p̄ apuū r̄ p̄f-
simū/ dū error defendit̄ factis r̄ uerbis/ mi-
nis r̄ terroribus/ cantelis r̄ ambagib;. **A**li-
ud signū est in eis qui cōsentiūt̄ errātib;
sicut dicit ad Rom. j. q̄to amplius/ qui er-
rores uel errātes defendere satagūt̄ malis
modis. **I**ntelligere postremo p̄uenit q̄
nō licet hoīes ea nescire q̄ spectant ad offi-
ciū p̄p̄iū/ sicut oportet iudices cognoscere
ea de quibus iudicare habet/ ut de homici-
dijs furtis r̄ siliibus. **S**ilr̄ oportet p̄latos r̄
doctores scire nedum implicite/ sed etiā ex-
p̄licite ueritatē nostre legis/ tam in specula-
bilibus q̄ imaginabilib;/ q̄ nec̄iesūt̄ r̄ uer-
les ad docēdū r̄ arguēdū ad cōnpiēdū/ ad
erudiendū/ in iusticia/ sicut dicit apls̄ ut p̄-
fectus sit hō dei / ad opus bonū instruct⁹.
Nihil aut̄ magis scire cōuenit in p̄plo xp̄i
ano r̄ in oī republica/ q̄ q̄ seruāda s̄ pacta
seu iuramēta ad deū r̄ p̄ximū / r̄ quō non
inferēda sit iniuria p̄ximū/ p̄sertim in re si-
bi charissīma q̄ est uita corp̄alis et sp̄ualis
s; aie neq; occidat̄ a non uero iudice suo
neq; impediat̄ p̄ sub tā mortem eterna sa-
luta sua. **E**t deniq; nō uisurpet/ quib; nou

est cōcessa sibi p̄tatem/ neq; uelit esse iudice
testis r̄ ps/ r̄ sibi ius dicere qd̄ nefas est. et
ita de siliibus p̄ceptis moralib; r̄c. **H**oc
attēdētes nolite fieri imprudētes sed intel-
ligētes q̄ sit uolūtas dei. r̄ sicut corde crea-
ditis ad iusticiā/ sic potēs r̄ cōstans uſa sit
oīis confessio ad salutē. quatinus q̄ p̄bati
sunt manifesti fiant. **E**t pax dei q̄ eruperat
oīm sensum custodiat corda uſa/ r̄ intelli-
gentias uſas in xp̄o iesu dño nro/ qui ē de-
us b̄ndictus in secula Amen.

Assertiones cōtente
in p̄posito de functione mḡri Johis parui et
forma cōdemnatōnis earundē q̄ facta fuit
p̄ ep̄m Parisien.

Iratum est vnicuiq; subdito
absq; q̄cūq; p̄cepto uel māda
to h̄m̄ leges nāle/ moralē/ r̄ diuīnā
occidere uel occidi facere quēli-
bet tyrannū/ q̄ p̄ cupiditatē/ fraudē/ fornic-
giū/ uel malū ingenū/ machinat̄ salūtē
corp̄alē regis sui r̄ superiorū oīm p̄ auseren-
do sibi suā nobilissimā r̄ altissimā dñatiōz̄
Nedū licitū s; honorabile r̄ mentorū/ ma-
xime qm̄ ē potētē tante/ q̄ iusticia nō p̄t̄ bo-
no mō fieri p̄ sup̄mū. **E**rrorea in fide r̄ in
morib; multiplic̄ scādaloſa. **L**eges nālis
moralis r̄ diuīnā antoz̄āt vniūqueq; subdi-
tū de occidēdo uel occidi faciēdo dicit̄ ty-
rannū. **E**rrorea in fide r̄ morib; ac legib;
nāli moralē r̄ diuīnē iniuriōsa. **M**eritū ē
unicuiq; subdito/ honorabile r̄ mentorū/
occidere uel occidi facere sup̄a noiatū ty-
rannū/ p̄ditore r̄ infidelē suo regi r̄ sup̄mo
dño/ p̄ explorationes r̄ insidias. **E**t p̄p̄ia
mors q̄ debēt mori tyranni/ occidere. i. eos
villane. i. sine diffidatiōe/ p̄ optimas caute-
las/ exploratōes r̄ insidias/ r̄ est licitū diffi-
mulare/ r̄ filere uolūtate suā de sic faciēdo;
falsa erronea r̄ scādaloſa. **H**us est rō r̄
eq̄tas/ q̄ oīs tyrānus occidat̄ villane/ p̄ ex-
ploratōes r̄ insidias/ r̄ est p̄p̄ia mors q̄ de-
bent mori tyrāni r̄ infideles occidere. i. eos
villane/ p̄ bonas cautelas exploratōes r̄ in-
sidias. **E**rrorea crudelis et impia. **N**ille
q̄ occidit uel occidi facit tyrannū/ supra noia-
tū modis p̄dictis/ nō d; de aliq; r̄phēndi
et rex nō d; solū esse cōtētus/ sed d; h̄re fa-
ciū acceptabile r̄ antoz̄are quantum opus

Affertiones magistri

vel necessitas esset. **E**rrorea in fide et moribus ac regie dñatōni iniuriosa. **R**erōz p̄m̄tare vel remunerare illum qui occidit/ mō qui dicitur est vel occidi facit tyrannū supra notatū in tribus rebus. s. in opibus honoribus/ et diuinijs/ exēplo remuneratiōnū factarū. scđo michaeli archāgelo/ p̄ expulsiōe luciferi a regno paradisi et nobili hōi phinees p̄ occisione ducis zambai. **E**rrorea in fide et moribus scandalosa ac regie dñatōni iniuriosa. **R**erōz plus amare q̄ prius illū q̄ occidit vel occidi facit tyrannū supra notatū/ modis supra dictis et d̄z facere p̄dicari suā fide et bonā fidelitatē suā p̄ regnū suū/ et extra facere publicanū p̄ las in modū ep̄le et aliter. **E**rrorea in fide et moribus scandalosa ac regie dñatōni iniuriosa. **F**alsa occidit sp̄s aut̄ vniūficat/ hoc ē dicere q̄ sp̄ sensum l̄sālē seruare in sacra scripta ē occidere aīam suā. **E**xpositio distorta et erronea. **I**n casu societatis/ iuramentis/ p̄missionis seu p̄federatōis factarū ab vno milite ad alterū/ q̄cunqz mō illud fiat aut fieri possit. **S**i t̄ingat qd̄ illud v̄tāē in p̄iudiciū vni⁹ p̄mitteri ad p̄federatōz sp̄se sue/ aut suorū liberorū/ ipse de nullo tenet̄ eas obseruare/ hoc p̄obāet ex ordine charitatis q̄ quilibet tenet̄ seip̄m plus diligere/ v̄xorē/ ac liberos. **F**alsa etrorea seditō la et ad p̄iūā viā p̄bēs. **P**ro declaratiōe p̄me assertōis/ placeat attendere qd̄ cū bonū et s̄it̄ verū sint ex oibus circūstantijs vt dicit̄ **A**m̄b. si deficiat vna circūstantia p̄positio vniuersalis reddit̄ falsa. **R**equir̄ aut̄ multe circūstante si p̄dicta p̄positio debeat reddi vera. **P**rima circūstantia requir̄ ad verificatiōē eius q̄ ille de q̄ loquit̄ sit notorie tyrannus talis sicut̄ describit̄ et hoc notorie iuris vel facti/ alioquin quilibet fugere posset de q̄libet qd̄ ēē tyrannus. vbi notet̄ qd̄ sit notoriū iuris/ qz si reus cōfitē in iudicio/ vel p̄ferē s̄m̄ia cōtra eū. **E**t qd̄ est notoriū facti qd̄. s. nulla pōt̄ excusatiōe negari. qz sic semp̄ euenit ex talibus argumētis. **C**ū nō est p̄cedendū ad certam mortē ex incertis et leuib⁹ cōiecturis/ vel suspicatiōibus nō p̄batis. **I**te requir̄ q̄ sit notoriū talē de q̄ loquit̄/ nō posse cōp̄m̄i p̄ supiorē suū/ et hoc notorie iuris vel facti/ vt prius/ alioquin quilibet possit fingere

vt prius et ita p̄iret ois pollicia et dñatōnis auctas et in regno et in ciuitate. et generalit̄ in oī societate. **I**te requir̄ qd̄ nō sit p̄babile talē de q̄ loquit̄ posse occidi p̄ aliu equē bñ. alioquin mille et mille deberet̄ p̄currere ad occasiōem vni⁹ tyranni sine lege et ordine/ ex q̄ ponit assertio cum suis corollarijs q̄ a quolibet d̄z talis tyrannus occidi **I**te requir̄ q̄ nō sit p̄babile qd̄ expediat tollerare talē tyrannū ne deterior exitus p̄ueniat/ alioquin p̄iret cōsiliū xp̄i de nō eradiciendis zizanijis. **I**te requir̄ q̄ nō sit p̄babile talē tyrannū ēē facilliter corrigibile/ vel q̄ possit aliter p̄p̄m̄i. cū facilitate maiori alioquin nō darē locus correctioni et timori dñi. **I**te requir̄ q̄ nō fiat occasio talis tyranni insidioso et subito cō certo detrimētō aīe sue vbi pōt̄ aliter fieri/ p̄nt requir̄ vtilitas reipublice et aīe salus. qm̄ in hoc fundat̄ decretalis. p̄ hūani. de assessinis. **I**te requir̄ q̄ ad occasiōē talis tyranni nō assumant̄ media de se mala/ vt sunt fice cōfederatōes/ imo execratōes et falsa iuramēta et mēdacia/ qm̄ nō sūt faciēda mala vt emulant bona f̄m aplm̄. **E**t qz simulata equitas nō est equitas sed duplex iniquitas/ qz iniquitas et simulatio. p̄ hac illud qd̄ inustum est iuste exequeris. **I**te requir̄ cōfomiter ad p̄cedentiā circūstantia qd̄ bono aīo fiat hec occasio. nō ex vindicta vel rācore vel ambidō sed intuitu legis diuine et aīnilitis/ ac p̄ rei cōis vtilitatē/ cū oibus circūstantijs alijs moralib⁹ qm̄ et vbi optet. **N**ō est sicut̄ ad p̄cedentiā. vñ non d̄z occidi sacerdotē/ in loco sacro etc. **S**ed q̄re nō op̄posite s̄ cōditōes p̄misse ad assertōz illā. **N**ō d̄z q̄ subsumptio i minori habuit in stantias p̄ q̄libet circūstantia requisita in morte dñi aureliandis. **I**mo etiā si p̄dicte cōditiones oēs cōcurrerēt qd̄ s̄z aliquis notorie esset tyrannus et incorrigibilis per supiorē et intolerabilis p̄ subditos. **N**ihilominus sanctus **I**ho. in suo de regimine p̄ncipū ad regē cypri. m̄gr̄ **N**icolaus ore s̄ncē. translatoe sua circa p̄ncipiū quinti polytorū et aliorū p̄les dicit̄ et deducit̄ ex intentōe q̄ talis tyrannus magis est indicio dei referuādus q̄ p̄ priuatā auctem vel seditionē occidēdus. videant̄ eorum m̄sionēs. **C**onstat̄ autē q̄ in hac pte magis aē

bedum est catholicis doctoribus q̄ p̄bis infidelibus. si forsitā aliter sentiūt in factis vel in scriptis; quēadmodū indicabūt esse opus fortitudinis semetipsum occidere / 2 multa sitia q̄ lex xp̄iana cōdemnat. **A**tten- dat q̄ vltra p̄dictos errores / sunt alij plu- res istozū occasioe feminari / plus q̄ sera- ginta quozū reprobatio nō est iudicialiter facta / sed doctrinaliter annotata zc.

Sequitur casus bre-

vis h̄ie late p̄sus cōtra p̄positōz maḡi Johannis parvi / quā intulavit iustifi- canone ducis Burgundie zc.

P Resuppositis circūstatijs mor- tis improm̄ie Ludonici ducis aurelian. fratris vnicū regis fran- cie / 7 confederatōnibus cum eo p̄ Johannem ducem Burgundie iuratis et alijs que sunt notoria in facto / p̄ponere publice asserere ac defendere / q̄ bec mors fuit iuste facta / 7 p̄ bono regis 7 regni fran- cie / 7 q̄ eam rex debebat habere gratam et laudatam / ac remuneratione dignam / est scandalose 7 p̄niciosissime errare in fide et moribus / 7 sp̄aliter p̄ hec duo p̄cepta. **N**ō occides. sc̄q̄ absq̄z autoritate iudicialia. Et illud. **N**on perjurabis. vbi omne iuramē- tum iubez observari quod nō verū in de- trimentum anime. **E**t contra illud **Exo- di. xxi.** Si quis p̄ industriam occiderit pro- ximum suum 7 per insidias ab altari meo evelles eum vt moriatur. **E**t contra illud **xxij. q. v. c.** Non occides. Quod sumit ab **Aug. libro de civi. dei.** vbi dicit. **N**is igif exceptis quos vel lex iusta generaliter vel spiritus sanctus iusticie deus specialiter iu- bet occidi / quisquis hominum vel seipsus vel quemlibet occiderit / homicidij crimi- ne innectit. **E**t **xxij. q. viii. ca.** Quicumq̄ quod sumit ab eodem **Aug.** eodem libro vbi dicit qui sine publica aliqua admini- stratione malificum furem sacrilegū adul- terum 7 p̄urum vel quemlibet criminōsū interfecerit aut trucidaverit / vel membris debilitaverit velut homicida indicabit / et tātō acius q̄ro nō sibi a deo p̄cessā p̄tātē abusive usurpare nō timuit. **E**st deniq̄ cō- tra rationem condendi decretalem illam: pro humani de homicidij libro. vi. editā

in concilio **A**ugdunē. vbi contra interfe- ctōres per assellinos ponitur pena excom- municationis 7 depositōis. a dignitate ho- noris ordine 7 beneficio ipso facto. **E**t q̄ q̄- cumq̄ talis fuerit. a toto christiano popu- lo perpetuo diffidatus est sic q̄ postq̄ pro- babilibus constiterit argumētis aliquod scelus tam execrabile commississe. nullate- nus alia excōmunicatōnis vel depositōis vel diffidationis aduersus eum sententia requiritur. **Sequitur conclusio** quā epi- scopus **P**arisien̄sis misit nōnullis docto- ribus et magistris in theologia alme vni- versitatis **P**arisien̄. cum suis reprobatio- nibus in die veneris septima decēbris an- ni. 1413. ad reddendum deliberationem suam in die mercurij. xiiij. sequentibus in forma que sequit̄ zc. **E**t parte domini epi- scopi **P**arisien̄. 7 inquisitionis 7 concilij fi- dei sollemnissime congregati. magistri refe- rendi mittitur vobis scedula continens as- sertiones aliquas cum suis reprobationi- bus. quare requirimus vos sub penis iu- ris / vt deis deliberatōnem vestram publi- ce in scriptis vt verboremus. **S**i huiusmodi assertōnes ex quibus ortum est notorie scandalum / sicut notetur concilium fidei / s̄ sint erronee 7 taliter condemnande. vt con- sequenter p̄cedere valeamus sicut ordo iu- ris postulat / 7 hoc infra diem mercurij. xiiij. huius mensis decēbris zc. **Q**uilibet ty- rannus potest 7 debet licite et p̄meritoie occidi / a quo cumq̄ suo vasallo aut subdi- to / 7 p̄ quemcumq̄ modum maxime p̄ in- sidias 7 p̄ laterias. **N**on obstante quocū- q̄ iuramento aut cōfederatione facta apud eum. non expectando iniām aut mandatū iudicis cuiuscumq̄.

Sequitur reproba- tio huius cōclusionis in forma.

Hec assertio sic generaliter posita. 7 s̄m acceptionem huius vo- cabuli tyrannus. est error in no- stra fide 7 doctrina honorū mo- rum 7 est contra preceptum dei. **N**on oc- cides. glosa. propua autoritate. **E**t contra hoc quod dicit dominus nosse. **O**mnes qui gladium acceperint. glo. propua auto- ritate. gladio p̄bit. **I**tem hec assertio ver-

Que veritates sunt credende

git in subuersione totius reipublice. et vni
uscuiusque regis aut principis. Item dicitur
omni licentia ad plura alia mala / et ad frau
des et violaciones fidei et iuramenti. et ad p^{er}di
tiones / et generaliter ad oem inobedientiam
subiecti ad d^{omi}ni suum. et ad oem infidelitatem
et diffidentiam vnus ad alterum. et p^{er}ter ad
eternam damnationem. Item ille qui affir
mat obstinate tale errorem et alios qui inde
sequuntur est hereticus / et tanquam hereticus de
bet puniri etiam post suam mortem. **Note** in
decretis. xliij. q. v. r^o.

Sequitur tenor scedula

le ex p^{re}te epi parisiensis. et inquisitoris p^{re}fa
tis doctoribus et magistris. anno p^{re}dicto
die mercurij. vij. february transmissa.

Magistri reuerendi / mittite vobis
scedula continens assertiones ali
quas extractas p^{er} deputatos ad
hoc. ordinatos p^{er} nos et delibe
ratione concilij fidei ex quibus pluribus p^{ro}
positioibus magistri Johannis parui / quam
ipse vocat inuersiones d^{omi}ni Burgundie
requireres vos in fauore fidei / vt die lune
prima de mane copareatis in camera n^{ost}ra
ep^{iscop}ali / ad dand^{um} nobis salubre consiliu su
pra p^{re}dictis assertionibus an sint erronee et
nonabiliter condemnande / vt p^{er}ter p^{re}cedere
valemus sicut ordo iuris postulat r^o.

Pretendunt aliqui defensores doctrine
hereticalis noue assertionu condemnatione
earu / qua directe non p^{oss}unt p^{er} indirectu impe
dire. Turbaret inquit pacem sanctam et diui
siones induceret illa damnatio. Sed r^{ati}o
tur in oppositu / primo. q^{uia} doctrina hec ra
dix est diuisionu / qua remanete non succisa
magis ac magis diuisiones pullulabunt.
Secundo q^{uia} doctrina hec pestifera tollit et ener
uat oem pacis stabilitatem dum homicidia
insidias et p^{er}uicia fouet / sicut p^{er} inuentu p^{ro}
feram in nona. vbi d^{icitur} q^{uod} nullus iurans te
neat seruare iuramentu in suu p^{re}iudiciu /
v^{er}oris vel liberoru. Tercio q^{uia} materiam
hanc in contradicte posita solemniter in h^{oc}
sacro concilio non condemnare / est eam pateter
sp^{er} probare. iuxta illud canonis. Error cui
non resistit approbat. Attento q^{uia} hec mate
ria moralis sub p^{ro}babilitate relinqui non p^{oss}et
q^{uia} sub p^{ro}babilitate non sunt boies occidendi

neq^{ue} insidiand^{um} neq^{ue} p^{er}uand^{um}. Quarto
q^{uia} sic conuenerunt heretici / postq^{uam} effuderunt
venenu suoru erroru dicere. Ecce si vales
mus ne turbem^{us} pacem / sicut patuit in amio
et fautoribus eius. sic in p^{ro}posito / q^{uia} defen
sores aliqui huius doctrine mortifere p^{er}se
quunt^{ur} assidue verbis et factis impugnatore
res eius. tam iudicialiter in facto p^{re}se ap
pellatois qua p^{er}sequunt^{ur} coram d^{omi}no cardina
li de vrsinis / q^{uia} extra iudicialiter miris mo
dis. Et attendat q^{uia} non p^{oss}et dici iniuria ma
ior vni xp^{ist}iano. p^{ro}ferim^{us} plato vel principi
vel p^{ro}fessori seu consiliano principu q^{uia} q^{uia} su
scitabit diuisiones et guerras si fidei mate
ria discutit^{ur} atq^{ue} terminet. Illi poro dice
di sunt seditiosi vel scandalosi / qui doctri
nas scadalosofas seminant. nam qui iam pe
stifere seminat^{ur} et nimis p^{ro}cholor^{um} adul
tas / eradicare contendunt. scietes q^{uia} a specy
latores silente perenniu sanguis exquirunt.
Peniq^{ue} fidei veritas vbi dicit^{ur} si in genera
li concilio subtrahenda censet^{ur}. **Note** Greg.
ait. vilius nasci scandalu p^{ro}mittit^{ur} / q^{uia} veri
tas deferat. Qualis tandem crudelior impie
tas q^{uia} errantibus in via moru. nolle petiu
tramite ostend^{er}eritatis. Alio mo querit^{ur}
euatione aliqui dicentes q^{uia} ille assertiones
p^{oss}unt exponi ronabiliter / addido glosas ali
quas / sicut exponunt^{ur} p^{ro}positioens mora
les de sacra scriptura / vt illa maleficos non
patiens viuere / q^{uia} generaliter intellecta est
falsa. Addunt p^{ro} regula q^{uia} nulla p^{ro}positio
damnanda est q^{uia} pot^{est} trahi ad bonu sensum.
Sed illa r^{ati}o cu sua additioe p^{ro}niciosissi
ma est / et contra oem ecclesiasticu n^{ost}ru / q^{uia} sic
fundabat^{ur} se heretici / put vidimus in wy
kleff et hus / qui du virgebant^{ur} / cofugiebant
ad glosas. **U**n p^{ro}positioens vniuersales de
sacra scriptura pagina p^{oss}unt et debet aliter ex
poni q^{uia} p^{ro}positioens magistri Johannis parui.
Primo q^{uia} scriptura sacra exponit suas res
gulas per semetipsas s^{ed} diuersos passus
scripture et iuxta sacros doctores. Non sic
aut inuenit^{ur} q^{uia} magister Johannes parui se expo
suerit / imo potius oppositu considerado
cas dicendi. Sec^{un}do q^{uia} scripture sacre debet ra
lis reuerentia / q^{uia} non h^{ab}et eam esse falsam in aliq^{ui}
sensu l^{it}ali. Non sic est de p^{ro}positioe p^{re}dicta
parui vel alterius doctoris r^o.